

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KSO/2004/82

BETREFT: Secundair onderwijs: Bijdrage voor huren sporthal en vervoerskosten ernaartoe.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 30.11.2004

1.2 Verzoeker

directeur, Koninklijk Lyceum

1.3 CZB

Ontvangst van de vraag op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 1 december 2004.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Mag een secundaire school de inhuurkosten voor een sporthal en de vervoerskosten ernaartoe, nodig voor het vak lichamelijke opvoeding (basisvorming), aanrekenen aan de ouders?

3. ZITTING COMMISSIE

3.1 Datum en uur

6 december 2004, 14u.

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs, centra voor leerlingenbegeleiding

3.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met en artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.
Walter Cools, Paul De Winne, Raf Verstegen, Jean Dujardin.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Geen.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1 Regelgeving

* Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966. Artikel 13. De Lidstaten maken het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk.

* Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989. Artikel 28 bepaalt dat de Lidstaten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen voor ieder kind, beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

* Grondwet. Artikel 24 bepaalt dat de toegang tot het onderwijs kosteloos is tot het einde van de leerplicht (basis- en secundair onderwijs).

* Wet van 29 mei 1959 betreffende wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving. Artikel 25.

De kosten van het onderwijs, verstrekt in de inrichtingen of afdelingen voor onderwijs, tot stand gekomen door openbare of private personen, vallen ten laste van de schoolbesturen. Aan de inrichtingen en afdelingen van inrichtingen voor basis-, secundair-, normaal-, technisch- en kunstonderwijs die aan de voorwaarden voldoen, verleent de Staat weddentoelagen en werkingstoelagen.

* 13 juli 2001 - Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek

In het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt schriftelijk aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen meegedeeld.

4.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving.

4.4 Advies

Internationale verdragen, de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Er kan een bijdrage gevraagd worden aan de ouders, mits de regeling gevolgd wordt inzake overleg en informatie.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling binnen het leerplichtonderwijs aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

De conclusie is dat er in het secundair onderwijs geen kosteloosheid bestaat, enkel kosteloze toegang. Voor onderwijsactiviteiten mogen aan ouders en meerderjarige leerlingen bepaalde kosten worden doorgerekend. Het is evident dat het om effectieve, aantoonbare en verantwoorde kosten van goederen en diensten moet gaan die in evenwichtige verhouding staan tot de eigenheid en de doelgroep van het secundair onderwijs.

Huur sporthal

De Commissie vestigt de aandacht op artikel 25 van de schoolpactwet van 29 mei 1959 dat nog geldig is voor het secundair onderwijs. De kosten van het organiseren van onderwijs zijn ten laste van het schoolbestuur. De overheid komt wel tussen in die kosten door een werkingsbudget of een dotatie toe te kennen. Kosten die gemaakt worden voor de basiswerking van een school dienen dan ook gedragen te worden door het schoolbestuur.

De Commissie wijst op het advies CZB/V/KSO/2003/12 van 2 juni 2003 betreffende een bijdrage voor het gebruik van de sporthal als gebouw, zonder bijkomende dienstverlening.

Het gebruik door de leerlingen tijdens de schooluren van een sporthal voor lichamelijke opvoeding behoort tot de verplichte onderwijsactiviteiten. Een sportinfrastructuur is dan ook een vast onderdeel van de basisinfrastructuur van een school en is om die reden in de subsidieregeling opgenomen.

De Commissie stelt vast dat schoolgebouwen onder een gedeelde verantwoordelijkheid van de overheid en het schoolbestuur vallen. Voor onderhoud, herstellingen en huren van gebouwen krijgen de schoolbesturen een werkingsbudget van de overheid. Voor bouwwerken is er tussenkomst via het Gemeenschapsonderwijs of DIGO.

Leerlingenvervoer

Het vervoer van leerlingen tijdens de schooluren voor lessen lichamelijke opvoeding wordt als een afzonderlijke dienstverlening beschouwd. Voor een afzonderlijke dienstverlening kan het schoolbestuur een reële bijdrage vragen aan de ouders.

Het schoolbestuur dient er wel over te waken dat de ouders duidelijk en precies voor de aanvang van het schooljaar op de hoogte te zijn van de bijdrage, zoals overeengekomen in het participatieproces.

De Commissie is van oordeel dat aan de ouders geen willekeurige bijdrage mag gevraagd worden. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds voor goederen of diensten waarvan de betrokken leerling gebruik heeft gemaakt.

De Commissie komt tot het volgende advies:

Een bijdrage voor het gebruik van een sporthal als gebouw voor lessen lichamelijke opvoeding voor de leerlingen tijdens de schooluren kan een indirect inschrijvingsgeld vormen.

De regelgeving laat toe dat voor een afzonderlijke dienstverlening als vervoer naar een sporthal het schoolbestuur aan de ouders een bijdrage vraagt.

Brussel, 6 december 2004

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter